

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHLAD
MÁJ 1994

I. REÁLNA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993	1994		
			I. Q.	Apríl	Máj
HDP	(mld. Sk, s.c.)	172,2	43,1		
	(%) ^{1/}	-4,1	3,6		
Výroba ^{1/}	Priemysel (%)	-13,5	2,6	-0,5	9,2
	Stavebníctvo (%)	-23,8	-11,3	-18,5	-11,8
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	368,1	370,5	361,1	354,0
	(%)	14,4	14,5	14,2	13,9
Zahraničný obchod ^{2/}	Vývoz	95,5	26,7	36,3	
	Dovoz	125,4	33,1	43,6	
	Saldo (mld. Sk)	-29,9	-6,4	-7,3	

^{1/}Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r., ^{2/} Kumulatívne hodnoty,

Miera inflácie v máji dosiahla 0,6 % a od začiatku roka vzrástla na 3,6 %. V porovnaní s májom 1993 miera inflácie bola vyššia o 13,9 %.

Zvýšenie inflácie ovplyvnila najmä cenová úroveň v súbore potravín, ktorá vzrástla o 0,9 % (v apríli o 0,4 %) a vo verejnom stravovaní o 0,4 % (v apríli o 0,1 %). Rast cien priemyselného tovaru zostal na úrovni predchádzajúceho mesiaca (vzrástli o 0,5 %).

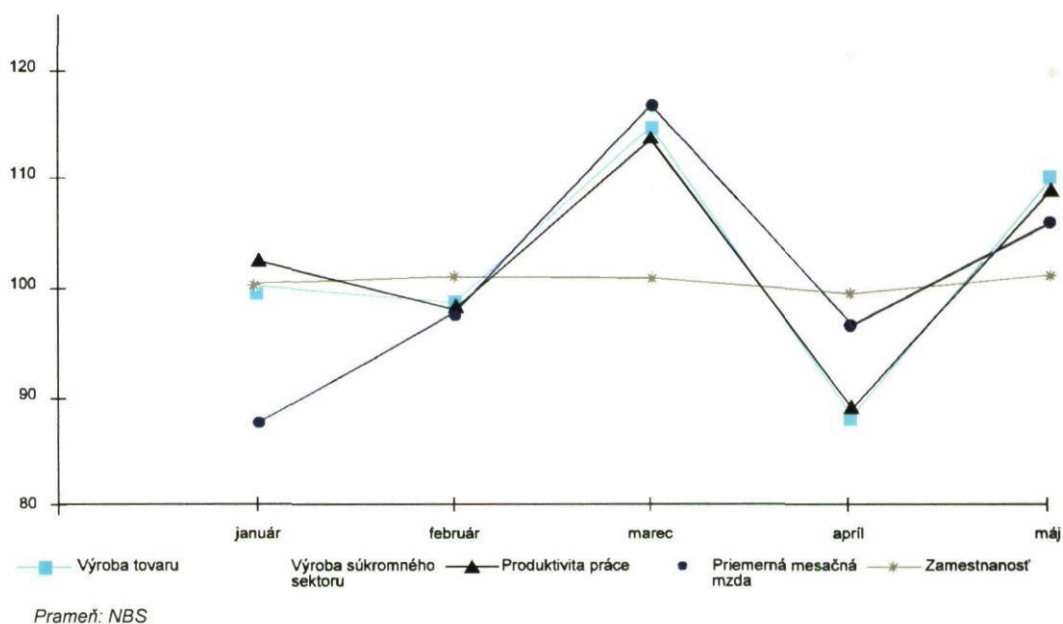
Objem **priemyselnej produkcie** dosiahol v máji 33,6 mld. Sk, čo je oproti aprílu viac o 3,2 mld. Sk, t. j. o 10 %. Oproti máju 1993 bol vyprodukovaný vyšší objem priemyselnej produkcie o 2,8 mld. Sk, čo predstavuje zvýšenie o 9,2 %.

Dosiahnuté výsledky boli ovplyvnené hlavne dynamikou súkromného sektora, kde bol oproti máju 1993 dosiahnutý rast o 16,8 % a v porovnaní s aprílom tohto roka o 19,6 %.

Priaznivý vývoj sa dosiahol v produktivite práce na pracovníka, ktorá sa zvýšila absolútne o 4 975 Sk oproti aprílu, t. j. o 8,9 %. V porovnaní s vlaňajším májom predstavuje rast produktivity práce 11,6 %.

Súbežne s rastom produkcie vzrástol aj objem predaja, ktorý predstavoval v máji 35,1 mld. Sk. Oproti rovnakému mesiacu minulého roka bol objem predaja vyšší o 12,0 %, oproti aprílu tohto roka to bolo viac o 9,7 %. Objem vývozu 14,6 mld. Sk bol vyšší oproti vlaňajšiemu máju o 1,9 mld. Sk, t. j. o 14,7 %. Oproti aprílu sa objem vývozu zvýšil o 13,9 %, čo bolo absolútne zvýšenie o 1,9 mld. Sk.

Vývoj základných ukazovateľov priemyslu SR (v %, index predchádzajúce obdobie = 100)

Stavebná produkcia (objem 3,4 mld. Sk) bola v máji vyššia oproti aprílu o 404 mil. Sk, t. j. o 13,2 %. Za dosiahnutým minuloročným májovým objemom zaostala o 11,8 %.

Produktivita práce v stavebníctve dosiahla 25 626 Sk a oproti aprílu bola vyššia o 3 939 Sk (o 18,1 %); v porovnaní s májom 1993 bola nižšia o 443 Sk (1,7 %).

Oproti aprílovým výsledkom vzrástli tak stavebné práce v tuzemsku (o 398 mil. Sk, t. j. o 20 %), ako aj stavebné práce vykonávané v zahraničí (o 17 mil. Sk, t. j. o 7,7 %). Oproti máju 1993 bol ich objem nižší (tuzemské o 11,4 %, v zahraničí o 12,9 %).

Miera nezamestnanosti sa zo 14,2 % v apríli znížila na 13,9 % v máji. Počet nezamestnaných klesol o 7,1 tisíc na 354,0 tisíc osôb. Počet nezamestnaných pripadajúci na jedno voľné pracovné miesto sa znížil z 36,2 na 34,8 osôb.

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele	1993	1994		
		I. Q.	Apríl	Máj
Bežný účet ^{1/} Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-17,7	-4,1	-3,9	
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)				
Bankový systém	1 402,2	1 490,2	1 565,9	1 684,9
Komerčné banky	952,7	1 015,7	1 032,1	1 073,7
NBS ^{3/}	449,5	474,5	533,8	611,2
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	3,6	3,6		
Priemerný devízový kurz ^{4/}				
SKK/USD	32,968	33,160	32,827	32,436
SKK/DEM	19,283	19,241	19,331	19,556

^{1/} Kumulatívne hodnoty

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

^{2/} Ku koncu obdobia

^{4/} Kurz devíza stred

Konsolidovaná platobná bilancia za prvé štyri mesiace dosiahla aktívne saldo vo výške 2,8 mld. Sk.

Aktívne saldo bežného účtu (1,8 mld. Sk) bolo pozitívne ovplyvnené predovšetkým bilanciou služieb (4,9 mld. Sk) a bežnými transfermi (1,7 mld. Sk). Negatívne sa na bežnom účte podieľal zahraničný obchod (-3,9 mld. Sk) a bilancia výnosov (-0,9 mld. Sk).

Pasívne saldo kapitálového a finančného účtu (-9,2 mld. Sk) bolo výsledkom odlevu krátkodobého kapitálu v podnikovom sektore.

K ultimu mája stav **devízových rezerv** NBS bez zlata predstavoval hodnotu (640,2) mil. USD. Devízové rezervy obchodných bánk k uvedenému dátumu dosiahli hodnotu 1 075,71 mil. USD. Celkové devízové rezervy NBS (vrátane zlata) a obchodných bánk dosiahli výšku 2 130,8 mil. USD.

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele	1993	1994		
		I. Q.	Apríl	Máj
Miera inflácie				
Mesačná (%) ^{1/}			0,4	0,6
Ročná (%) ^{2/}	25,1	2,6	3,0	3,6
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{7/}	18,1 ^{4/}	-2,4	-1,5	-0,7
Úvery komerčných bánk (%) ^{7/}	13,0 ^{4/}	-1,8	-1,5	-1,4
Vklady v komerčných bankách (%) ^{7/}	18,3 ^{4/}	-5,0	-2,7	-2,5
Diskontná sadzba (%) ^{5/}	12,0		12,0	12,0
Lombardná sadzba (%) ^{6/}	14,0		19,1	20,1
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)				
1 deň	16,73 ^{8/}	20,00	27,94	23,62
7 dní	17,20 ^{8/}	20,54	28,49	24,36
14 dní	17,50 ^{8/}	20,73	28,61	24,90
1 mesiac	17,86 ^{8/}	20,90	28,42	25,57

^{1/} Ku koncu obdobia

^{5/} Od 20.12.1993

^{2/} December predchádzajúceho roka = 100, zmena

^{6/} Priemer za mesiac

^{3/} M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

^{7/} 31.12.1993 = 100, zmena

^{4/} 1.1.1993 = 100, zmena

^{8/} Priemer za 2. polrok 1993

Koncom mája dosiahla peňažná zásoba meraná **agregátom M2** objem 249,6 mld. Sk a v porovnaní s jej stavom k ultimu predchádzajúceho mesiaca bola o 2,0 mld. Sk, t.j. o 0,8 % vyššia. Od začiatku roka predstavoval jej pokles 3,6 mld. Sk.

V štruktúre peňažnej zásoby **agregát M1** - peniaze poklesol o 1,1 mld. Sk a kvázipeniaze vzrástli o 3,1 mld. Sk.

Pokles agregátu M1 bol determinovaný znížením neterminovaných vkladov o 1,3 mld. Sk, čo predstavovalo pokles oproti predchádzajúceho mesiaca o 1,7 %. Obeživo v mimobankovom obehu mierne vzrástlo (o 0,2 mld. Sk) a koncom mája dosiahlo účtovný stav 28,8 mld. Sk.

Peňažný agregát - **kvázipeniaze** vzrástol v máji o 3,1 mld. Sk (o 2,2 %), v tom terminované depozitá o 2,0 mld. Sk (1,8 %) a vklady rezidentov v zahraničnej mene prepočítané bežným kurzom o 1,1 mld. Sk (3,4 %).

Korunové vklady nebankových subjektov v obchodných bankách a NBS sa oproti aprílu znížili o 1,0 mld. Sk (0,5 %) a dosiahli 197,4 mld. Sk. Celkový pokles od začiatku roka predstavoval 11,5 mld. Sk.

Celkové zníženie vkladov ovplyvnil pokles vkladov Fondu národného majetku o 2,2 mld. Sk, organizácii pod zahraničnou kontrolou a nezarađených do sektorov o 1,4 mld. Sk. Uvedený pokles vkladov sčasti kompenzovali prírastky vkladov súkromného sektora o 1,7 mld. Sk, ústredných a miestnych orgánov, štátneho sektora a obyvateľstva spolu o 1,0 mld. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Vklady domácich a zahraničných vkladateľov v **cudzej mene** vzrástli medzimesačne o 1,1 mld. Sk, v porovnaní s májom minulého roka ich prírastok dosiahol 0,5 mld. Sk. Celkový prírastok vkladov v cudzej mene ovplyvnilo zvýšenie vkladov fyzických osôb o 0,6 mld. Sk. Ich podiel na celkových vkladoch v cudzej mene tvoril 83,2 %.

Stav vkladov v oboch peňažných okruhoch k ultimu mája predstavoval 232,6 mld. Sk.

Korunové úvery klientely obchodných bánk a NBS koncom mája dosiahli 254,4 mld. Sk a boli vyššie oproti aprílu o 0,4 mld. Sk (0,2 %). Od začiatku roka ich pokles predstavoval 6,4 mld. Sk (2,6 %). Oproti máju minulého roka sa objem korunových úverov zvýšil o 2,9 mld. Sk. V sektorovej štruktúre korunových úverov došlo k poklesu úverov štátnemu sektoru o 0,4 mld. Sk, organizáciám nezaradeným do sektorov o 0,6 mld. Sk. Vzrástli úvery súkromnému sektoru o 0,9 mld. Sk a miestnym orgánom vládneho sektora o 0,7 mld. Sk. Vyššie splátky pôžičiek pre obyvateľstvo ktoré boli poskytnuté v minulých rokoch, znížili ich stav o 0,2 mld. Sk.

Úvery v cudzej mene poklesli o 0,2 mld. Sk (o 1,8 %) a koncom mesiaca dosiahli 10,7 mld. Sk s prírastkom od začiatku roka o 2,6 mld. Sk (32,1 %).

Objem **korunových úverov a úverov v cudzej mene** k ultimu mája dosiahol 265,1 mld. Sk. Po vylúčení úverov na mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov vo výške 4,7 mld. Sk tvorili úvery poskytnuté organizáciám a obyvateľstvu 260,4 mld. Sk.

Pre bankový sektor bol na obdobie 2. štvrtroka vyčlenený úverový priestor na poskytovanie úverov podnikom a domácnostiam v celkovej výške 264,8 mld. Sk, ktorý pri skutočne vykázanom objeme úverov vo výške 260,4 mld. Sk bol využitý na 98,3 %.

Oproti východisku sa znížila výška úverov poskytnutá podnikom a domácnostiam o 4,1 mld. Sk pri poklese korunových úverov o 6,6 mld. Sk a raste devízových úverov o 2,5 mld. Sk.

Obchodné banky umiestnili koncom mája, v porovnaní s rovnakým mesiacom minulého roka, do ekonomiky prostredníctvom úverov podnikom a domácnostiam o 13,0 mld. Sk väčšiu masu peňazí, pri indexe rastu korunových úverov 103,6 % a devízových úverov 168,3 %.

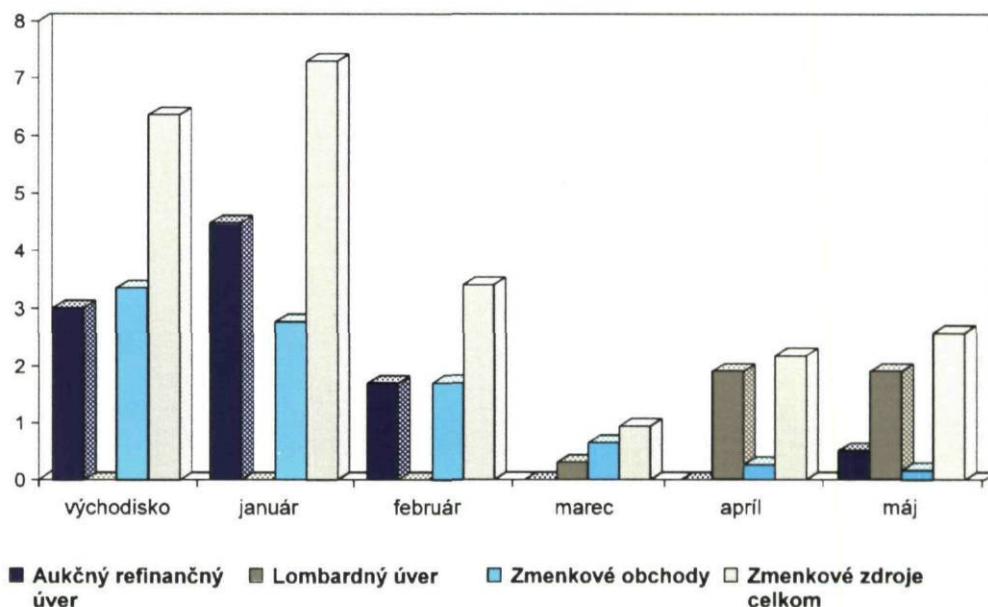
V máji bolo čiastočne uvoľnené refinancovanie obchodných bánk. Celkový objem poskytnutých refinančných zdrojov vzrástol koncom mája oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,4 mld. Sk. Dosiahnutý objem refinancovania v objeme 2,6 mld. Sk predstavoval oproti východiskovému stavu roka 40,8 %. Na celkovom refinancovaní sa lombardný úver podieľal 1,9 mld. Sk (74,0 %), aukčný refinančný úver 0,5 mld. Sk (19,3 %) a zmenkové obchody 0,2 mld. Sk (6,7 %).

Dominantné postavenie patrilo v máji lombardnému **úveru**. Jeho priemerná výška 1,9 mld. Sk bola najvyššia od začiatku roka. Najvyššia od začiatku roka bola aj dosiahnutá priemerná úroková sadzba 20,0 %.

V posledných dvoch týždňoch mája boli dve **aukcie refinančného úveru**. V oboch aukciách bol ponúknutý objem 0,5 mld. Sk. Dosiahnuté úrokové sadzby sa pohybovali od 22,0 % do 23,1 %. Za päť mesiacov roka dosiahla priemerná úroková sadzba aukčného refinančného úveru 20,3 %.

Vývoj refinančných úverov

(mld. Sk)

Prameň: NBS

V **zmenkových obchodoch** boli začiatkom mája uvoľnené úverové zdroje na podporu poľnohospodárstva vo výške 0,5 mld. Sk a na podporu exportu pre malých a stredných podnikateľov v objeme 0,8 mld. Sk.

V globálnom refinancovaní dosiahla od začiatku roka úroková sadzba 16,2 %.

Emisné zdroje **redistribučného charakteru** tvorili celkovú sumu 33,4 mld. Sk.

Núdzový úver sa počas mája čerpal v jednom prípade (v minimálnej výške 11,9 tis. Sk).

Ministerstvo financií SR pristúpilo v priebehu mája k štyrom riadnym emisiám štátnych pokladničných poukázok. Objem obchodovateľných **štátnych pokladničných poukázok** na trhu vzrástol z počiatočných 3,5 mld. Sk až na 7,3 mld. Sk. Podiel držby poukázok v obchodných bankách dosiahol 95 %. Úrokové sadzby na primárnom trhu štátnych pokladničných poukázok poklesli na 14,32 %.

Na primárnom kapitálovom trhu pokračoval predaj emisie **štátnych dlhopisov** na komplexnú bytovú výstavbu formou periodických aukcií. Z emisie sa predalo dlhopisov za 66,6 mil. Sk, čím sa objem predaných dlhopisov zvýšil na 0,9 mld. Sk, t.j. 89,8 % z emitovaného objemu.

Na Burze cenných papierov Bratislava sa v máji obchodovalo so štátnymi dlhopismi na VD Gabčíkovo. Zobchodovalo sa z nich za 0,6 mil. Sk. Dlhopisy sa predávali za nezmenenú cenu 122 % nominálnej hodnoty, čo predstavovalo čistý výnos do splatnosti na začiatku a na konci mesiaca 14,1 %.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

IV VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele		1993	1994		
			I. Q.	Apríl	Máj
Štátny rozpočet	Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	144,5	32,5	48,4	58,8
	Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	167,5	38,5	52,2	61,1
	Saldo (mld. Sk)	-23,0	-6,0	-3,8	-2,3

^{1/} Kumulatívne hodnoty

Deficit štátneho rozpočtu sa v máji znížil o 1,5 mld. Sk (z 3,8 mld. na 2,3 mld. Sk).

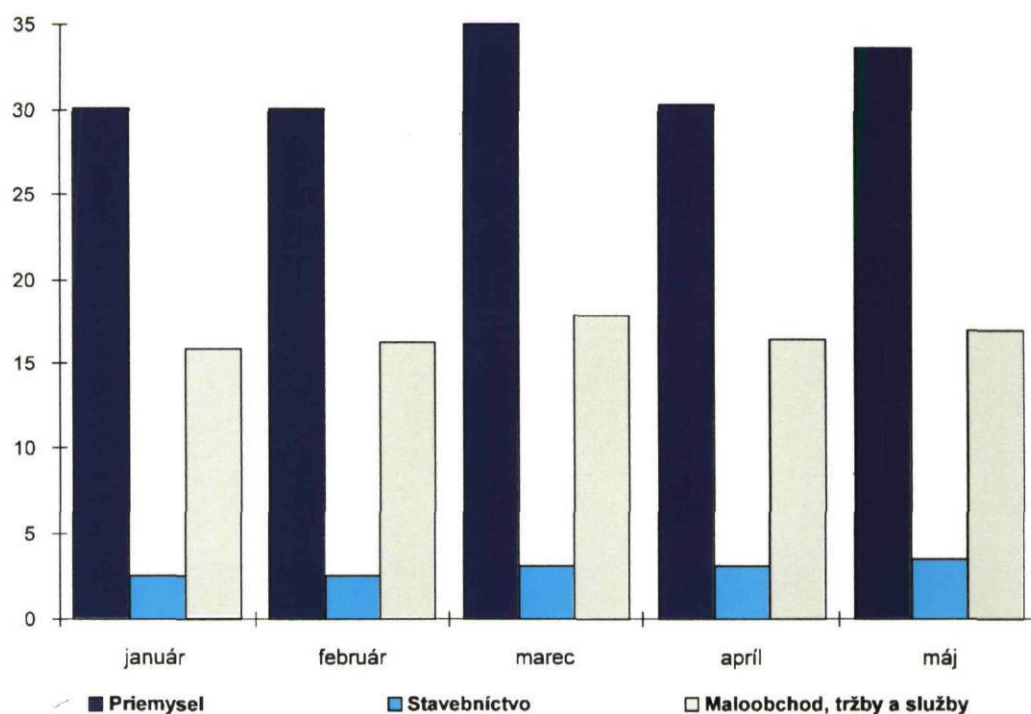
Celkové rozpočtové príjmy za máj predstavovali 10,4 mld. Sk. Od začiatku roka boli príjmy prekročené o 7 mld. Sk. Rozpočtové výdavky vykázali úsporu 2,6 mld. Sk, celkove však za 5 mesiacov boli prečerpané o 3,4 mld. Sk. Deficit štátneho rozpočtu bol o 3,5 mld. Sk nižší oproti časovému predpokladom ročného rozpočtového schodku Slovenskej republiky.

Na peňažnom trhu boli umiestnené štátne pokladničné poukázky v objeme 7,3 mld. Sk, čo umožnilo v plnej miere vykryť rozpočtový deficit a vytvoriť zdroje štátu v NBS vo výške 5,0 mld. Sk.

Čistá pozícia vlády voči bankovej sústave dosiahla 53,1 mld. Sk. Z tejto čiastky Národná banka Slovenska úverovala 44,0 mld. Sk a obchodné banky 9,1 mld. Sk. Vnútorná zadlženosť vlády v máji klesla o 1 mld. Sk.

Výroba v priemysle, stavebníctve a maloobchod

(v mld. Sk)

Prameň: NBS

V. INFORMÁCIE

Guvernér Národnej banky Slovenska Vladimír Masár sa 11. júna zúčastnil výročného zasadania Banky pre medzinárodné zúčtovanie v Bazileji.

- Podpredsedníčka vlády Slovenskej republiky Brigita Schmögnerová, minister financií Rudolf Filkus a viceguvernér Národnej banky Slovenska Marián Jusko 13. júna 1994 podpísali Memorandum hospodárskej politiky, ktoré je záväzkom vlády SR na získanie pohotovostného úveru (stand-by) od MMF. Pohotovostný úver vo výške 169 mil. USD bol 22. júla schválený. Prvú časť 22 mil. USD môže Slovensko čerpať okamžite.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Banková rada NBS na svojom zasadaní 20. júna 1994 schválila Opatrenia NBS, ktorými sa určujú podmienky niektorých obchodov s devízovými hodnotami, vykonávaných bankami. Opatrenia sa týkajú obchodovania bánk a pobočiek zahraničných bánk v SR, ktoré majú postavenie devízovej banky, so zahraničnými cennými papiermi na vlastný účet alebo účet klienta. Prijaté opatrenia určujú podmienky obchodovania so zahraničnými cennými papiermi, poskytujú jednotný výklad príslušných ustanovení devízového zákona pre túto oblasť aktivít devízových bánk a určujú pre ne jednoznačné podmienky obchodovania so zahraničnými cennými papiermi na vlastný účet.

Medzivládna dohoda o riešení zadlženosti bývalého Sovietskeho zväzu a Ruskej federácie voči SR bola podpísaná 24. júna v Moskve. Zadlženosť ruských podnikov voči slovenským sa bude riešiť formou kapitalizácie časti ruského dlhu a dodávkami tovarov z Ruska.

Vláda SR schválila návrh východísk na zostavenie štátneho rozpočtu SR na rok 1995. V návrhu sa predpokladá rast hrubého domáceho produktu do 2 % a inflácie do 8 %. Štátny rozpočet sa zostaví ako schodkový, pričom schodok by nemal prekročiť 3 % HDP. Vláda predpokladá mieru nezamestnanosti 15 %.

Japonská ratingová agentúra Japan Bond Research Inštitúte začiatkom júla udelila Slovenskej republike reprezentovanej Národnou bankou Slovenska ratingové ohodnotenie na úrovni BBB. Takéto ohodnotenie, ktoré je na investičnom stupni ratingovej stupnice, umožňuje Slovensku prostredníctvom NBS vstúpiť na japonský verejný trh obligácií Samuraj. Priaznivý výsledok ratingu zvyšuje kredibilitu Slovenska a zároveň zatraktívňuje podmienky pre vstup zahraničného kapitálu.

Dňa 15. júla 1994 vstúpilo do platnosti rozhodnutie Bankovej rady NBS o zmene pôvodného päťzložkového menového koša, používaného na denné stanovenie výmenných kurzov slovenskej koruny k voľne vymeniteľným menám, na dvojzložkový menový kôš. Nový menový kôš pozostáva z dvoch mien - USD (40 % zastúpenie) a DEM (60 % zastúpenie). Nový menový kôš bude vhodne vyjadrovať platobnú bilanciu SR, vytvárať lepšie podmienky na odhadovanie a riadenie kurzového rizika bankových a podnikateľských subjektov.

Guvernér NBS Vladimír Masár sa stretol 15. júla v Manile s guvernérom centrálnej banky Filipínskej republiky Gabrielom Singsonom a viceprezidentom Ázijskej rozvojovej banky Gunterom Schulzom, aby posúdili možnosti rozvoja vzájomnej spolupráce medzi bankami.

- Predstavitelia Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR), Fondu národného majetku SR a akciovej spoločnosti Slovalco podpísali zmluvu o poskytnutí pôžičky 110 mil. USD na modernizáciu výroby hliníka v Závode SNP, a.s., Žiar nad Hronom. Pôžička je najvyššou sumou, ktorú doteraz EBOR poskytla na jeden projekt a jej čerpanie je rozdelené do troch tranží. Vo vzťahu k EBOR je garantom modernizácie technológie nórška firma Hydroaluminium.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Menový odbor
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Vydáva:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12